

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la en el full de respostes.

UNA NOTÍCIA INCOMPLETA

La Berta i el Pau, havent dinat, seien a l'ombra de l'alzina del carrer de les escoles. Havien deixat les bicicletes ajagudes sota l'arbre. La Berta portava el diari de casa i li estava fent un cop d'ull.

—T'has fixat, Pau, què diu el diari?

—A veure? —va interessar-se el Pau. I ella va llegir en veu alta:

DIARI DE VIC

Divendres, 5 de juliol

Les excavacions del Cingle Vermell

Del nostre corresponsal, Ton Carbonell – Durant els darrers dies hem ofert puntualment als nostres lectors tota la informació que ens arriba sobre el jaciment paleolític del Cingle Vermell, a Vilanova de Sau. Però hem de fer saber que, a partir d'avui, ens és impossible d'ampliar cap dada. El cap de l'equip d'arqueòlegs canvia de tema davant d'algunes de les nostres preguntes i no ens aclareix absolutament res. Fa l'efecte com si hi hagués alguna cosa que tenen interès a mantenir en secret. Seguirem informant, si podem, perquè, de moment, continua l'hermetisme al voltant d'aquest cas. Segons els rumors que corren entre els entesos en el tema, a les excavacions del Cingle Vermell s'ha fet alguna troballa de molt valor que, per raons que se'ns escapen, no es deixa sortir a la llum pública...

—Què vol dir “hermetisme”, Berta?

—Em sembla que és com hermètic, saps? Una cosa tancada.

—Doncs no ho entenc.

—Sí, home; no siguis ruc.

—Saberuda! I què vols que tanquin?

—Vaja! La boca. Vol dir que no parlen, que s'ho callen.

—Ah, així ja ho entenc.

La Berta va deixar el diari i va comentar:

—Què podem fer per saber què passa? I si ho preguntem a l'alcalde?

—Et dirà que està molt ocupat...

Aquella situació els empipava una mica. Com qui diu, eren sols al poble, quasi tots els seus amics eren de colònies d'estiu amb l'esplai. Si no trobaven res d'interessant corrien el perill d'avorrir-se com un llangardaix. Així que van agafar les bicicletes per fer un tomb. En passar per davant de l'Ajuntament, el Pau es va aturar en sec.

TEXT 1

—Berta, mira, és obert!

I sí, les portes de l'Ajuntament estaven obertes de bat a bat i no es veia el guarda, ni cap barrera. Els dos amics van aparcar les bicicletes a la vorera i cap a dins falta gent.

La Berta i el Pau van entrar a una sala de la planta baixa. Hi havien instal·lat unes vitrines i a les parets s'exposaven una sèrie d'esquemes, esbossos i dibuixos sobre les troballes dels jaciments. Un home jove amb barba estava enganxant algun d'aquells dibuixos.

—Bona tarda —van dir la Berta i el Pau. Ningú no els va contestar. Es van mirar un a l'altre, es van arronsar d'espatlles i van començar a tafanejar el contingut de les vitrines. A la primera hi havia pedres. A la segona, pedres. A la tercera... pedres.

—Us en faig cinc cèntims? —es va oferir, de sobte, el de la barba.

Durant una bona estona el noi els va estar explicant el significat d'aquelles pedres primes i esmolades. Els va explicar que l'home que vivia a les caveres fa milers d'anys fabricava eines de pedra per poder tallar la carn, arrencar la pell dels animals i esmolar les llances de fusta que feien servir per caçar.

Al Pau i la Berta els va interessar molt l'explicació.

—I com és que saps tot això?

—És molt senzill. Sóc un dels arqueòlegs que treballa al jaciment. Em dic Ramon.

—Jo sóc el Pau, i ella és la Berta. Una pregunta, Ramon: què és això que diu el diari del misteri del Cingle Vermell, que ningú no sap de què va, però que és molt important?

El xicot va mirar a dreta i esquerra i va deixar anar en veu baixa:

—Fantasies d'un periodista.

Jaume Cabré, *L'home de Sau* (text adaptat)

1. Quan es troben la Berta i el Pau a l'ombra d'una alzina?

- a. A primera hora del matí.
- b. Després d'esmorzar.
- c. Abans de dinar.
- d. A primera hora de la tarda.

2. La Berta fa 'un cop d'ull' al diari (subratllat al text). Això significa que llegeix amb...

- a. atenció.
- b. dificultat.
- c. rapidesa.
- d. desgana.

TEXT 1**3. Què és un 'jaciment' (subratllat al text)?**

- a. Un tipus de camí.
- b. Una parcel·la coberta de ciment.
- c. Un terreny cobert d'aigua estancada i fang.
- d. Un lloc on es troben restes arqueològiques.

4. On es troba el jaciment de què parla el Ton Carbonell?

- a. A Vic.
- b. A Barcelona.
- c. Al pantà de Sau.
- d. A Vilanova de Sau.

5. El Ton Carbonell diu que no pot ampliar la informació sobre el jaciment perquè el cap d'arqueòlegs...

- a. respon amb excuses a les seves preguntes.
- b. no hi és, ni al jaciment ni als voltants.
- c. ni parla ni entén l'idioma del Ton.
- d. es nega a parlar amb ell.

6. Segons la Berta, la paraula 'hermetisme' (subratllada al text) es refereix a...

- a. un objecte a punt d'obrir-se.
- b. una cosa que no pot tancar-se.
- c. un tema sobre el qual no es parla.
- d. la publicitat que es fa al voltant d'una notícia.

7. Quina d'aquestes afirmacions és FALSA?

- a. El Pau llegeix el diari a la Berta.
- b. La Berta proposa parlar amb l'alcalde.
- c. El Pau creu que l'alcalde no acceptarà parlar amb ells.
- d. La Berta explica el significat de la paraula hermetisme.

8. A l'oració: "Aquella situació els empipava una mica", a qui es refereix el pronom 'els' (subratllat al text)?

- a. A la Berta i el Pau.
- b. Als periodistes de la notícia.
- c. Als amics de la Berta i el Pau.
- d. Als arqueòlegs del jaciment paleolític.

TEXT 1

9. La Berta i el Pau pensen que s'avorriran perquè...

- a. en aquell poble no hi viuen altres nens.
- b. els seus amics han marxat de vacances.
- c. estan barallats amb la resta de nens del poble.
- d. estan castigats i no els deixen anar amb els altres.

10. L'accés a l'interior de l'Ajuntament és fàcil per a la Berta i el Pau perquè...

- a. ja coneixen el camí.
- b. coneixen el guarda de seguretat.
- c. només han de saltar una barrera.
- d. no hi ha ningú ni res que els aturi.

11. El Pau i la Berta s'arronsen d'espatlles quan ningú no els saluda perquè...

- a. els estranya que el jove de la barba no els contesti.
- b. esperen que els facin fora d'un moment a l'altre.
- c. volen passar desapercebuts.
- d. comencen a estar avorrits.

12. Les pedres que s'han trobat al jaciment estan esmolades perquè...

- a. són peces trencades d'altres pedres més grans.
- b. són eines que servien per tallar i punxar.
- c. estan desgastades pel pas del temps.
- d. són pedres esmicolades.

13. Qui és el Ramon?

- a. Un vigilant de l'Ajuntament.
- b. Un guia de l'exposició arqueològica.
- c. Un dels arqueòlegs que ha fet la troballa.
- d. Un periodista que està informant sobre les troballes.

14. Qui explica tota la història?

- a. El Pau.
- b. La Berta.
- c. Un narrador.
- d. Un periodista.

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la en el full de respostes.

EL MÓN DE LEONARDO DA VINCI

Aquest article està pensat per a petits artistes. Qui vulgui descobrir un dels personatges més cèlebres de la història, el trobarà aquí: Leonardo da Vinci, el millor mestre.

QUI ERA LEONARDO?

Leonardo da Vinci va néixer fa més de cinc segles, l'any 1452, a Vinci, un poblet d'Itàlia. Va viure en una masia, entre alzines i castanyers, fins als setze o disset anys, que és quan es va traslladar a Florència per fer d'aprenent d'un altre gran artista, Verrocchio. Al seu taller, Leonardo va aprendre moltíssimes tècniques i després, quan ja era gran, en va inventar de noves. Va ser un gran artista i també un gran inventor.

PER QUÈ ES VA FER FAMÓS?

Era una persona que sentia molta curiositat pel món que l'envoltava, com vosaltres. Li agradava treballar amb tota mena de materials, estudiar els éssers vius i, a més, era un gran artista, el més gran de la seva època, el Renaixement.

LA GIOCONDA

És el retrat d'una noia que Leonardo va pintar amb un gran realisme gràcies a la tècnica de l'*sfumato*, és a dir, difuminant els colors i les formes fins que semblen vistos a través de la boira.

EL LLAPIS DE LEONARDO

Avui en dia, nosaltres utilitzem els llapis amb la mina de grafit, però, en l'època de Leonardo encara no s'havien inventat... Sabeu què feia servir per dibuixar? Doncs un bastonet de fusta amb una punta de plata! Aquesta eina li permetia fer línies molt fines i delicades. A sobre hi posava colors com el negre del carbonet, el blanc del guix o els colors de les aquarel·les.

PINTURA, CIÈNCIA I EFECTES ESPECIALS

Leonardo és famós universalment perquè va treballar en diferents oficis. Va fer de pintor, d'escultor, d'escriptor, d'arquitecte, de metge, de cuiner, d'enginyer, de... tot!

TEXT 2

Però ara us explicaré un secret: sabeu com es guanyava la vida? Quina era la seva autèntica feina? Doncs era organitzar esdeveniments únics. Per exemple, organitzava festes espectaculars per a nobles, cavallers i les seves esposes.

Leonardo inventava focs d'artifici de colors, músiques, poemes i, fins i tot, dissenyava el vestuari dels cambrers de la festa. Una de les festes que més èxit li va proporcionar es va celebrar a Milà. Es va anomenar la Festa del Paradís. Leonardo va construir una immensa màquina, amb boles gegants de colors que representaven tots els planetes del sistema solar. Les boles es movien i giraven com els planetes al cel, amb engranatges amagats que feien molt soroll. El més espectacular va ser quan la bola que feia de Sol, i que estava recoberta d'or, es va obrir automàticament i en va sortir una gran cascada de flors! La gent no s'ho podia creure! Eren els primers efectes especials de la història.

Marc Boada, "Vols ser científic?", *Barçakids*, núm. 20 (text adaptat)

15. Quan l'autor diu: "Aquest article està pensat per a petits artistes", es refereix a...

- a. estudiants d'art.
- b. tots els artistes novells.
- c. artistes poc importants.
- d. nens i nenes a qui els agradi l'art.

16. Quina opció NO és correcta? La Gioconda és...

- a. el retrat d'una noia.
- b. una pintura realista.
- c. una escultura femenina.
- d. un quadre de Leonardo da Vinci.

17. Leonardo dibuixava amb...

- a. llapis de colors.
- b. una ploma de tinta.
- c. llapis de mina de grafit.
- d. un bastonet amb una punta de plata.

TEXT 2**18. Vinci també és el nom d'una...**

- a. població.
- b. pintura.
- c. ciència.
- d. tècnica.

19. On va viure Leonardo de petit?

- a. En un palau.
- b. En una masia.
- c. En una gran casa.
- d. En una petita ciutat.

20. Per quin motiu Leonardo es va traslladar a Florència?

- a. Perquè els seus pares l'hi van portar quan era petit.
- b. Per rebre classes de pintura i escultura.
- c. Perquè no li agradava viure al poble.
- d. Per anar a una escola millor.

21. Tria l'opció correcta per completar l'oració.

(No cal que l'escriguis a l'espai en blanc.)

Leonardo da Vinci _____ idees molt avançades per a l'època en què vivia.

- a. tindrà
- b. tingués
- c. va tenir
- d. hagués tingut

22. Qui va ser Verrocchio?

- a. Un alumne de Leonardo da Vinci.
- b. Un gran escultor i pintor de Florència.
- c. El músic més famós de la seva època.
- d. Un company d'escola de Leonardo da Vinci.

TEXT 2

- 23.** A quin dels oficis que va fer Leonardo pertany aquesta definició de diccionari: “Persona amb coneixements científics que té per ofici inventar i dissenyar màquines”?
- a. Enginyer.
 - b. Mecànic.
 - c. Arquitecte.
 - d. Maquinista.
- 24.** Quan l'autor diu: “Però ara us explicaré un secret...” (subratllat al text), ho diu perquè...
- a. està insinuant que no ho expliquem a ningú.
 - b. vol que el lector estigui molt atent.
 - c. explica un tema molt misteriós.
 - d. intenta fer una broma.
- 25.** Què significa l'expressió ‘es guanyava la vida’ (subratllada al text)?
- a. Va viure molts anys.
 - b. Es feia apreciar.
 - c. Es protegia.
 - d. Treballava.
- 26.** Leonardo da Vinci organitzava festes per a...
- a. gent rica i important.
 - b. la gent del seu poble.
 - c. altres inventors com ell.
 - d. tots els habitants de Milà.

TEXT 2

- 27. Tria l'opció correcta per completar l'oració.**
(No cal que l'escriguis a l'espai en blanc.)

Les boles es podien moure i girar _____ portaven uns mecanismes amagats.

- a. encara que
 - b. per tal que
 - c. perquè
 - d. però
- 28. Què són els 'efectes especials' (subratllat al text)?**
- a. Trucs visuals.
 - b. Efectes propis de l'espai.
 - c. Fenòmens que succeeixen a l'espai.
 - d. Naus, robots i altres màquines del futur.
- 29. Quina de les oracions següents està ben puntuada?**
- a. Leonardo va treballar a Florència, Roma, Bolonya, Venècia i, França.
 - b. Leonardo, va treballar, a Florència, Roma, Bolonya, Venècia i França.
 - c. Leonardo va treballar a, Florència Roma Bolonya, Venècia i França.
 - d. Leonardo va treballar a Florència, Roma, Bolonya, Venècia i França.
- 30. El text que has llegit és...**
- a. el capítol d'una novel·la.
 - b. l'article d'una revista.
 - c. un conte tradicional.
 - d. la notícia d'un diari.